

افق‌های بلند برای زندگی

::: اسلام، دینی که برای تکامل انسان برنامه دارد :::

یکی از تفاوت‌های مهم اسلام و سایر مکاتب موجود در دنیا، نگاه حداکثری اسلام به زندگی انسان است. اسلام، انسان را موجودی می‌داند که قابلیت رسیدن به اهداف و افق‌های بلند را دارد.

دینی برای زندگی

در نگاه اسلام، انسان موجودی است که می‌تواند به‌عنوان خلیفه خداوند در زمین باشد. «وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً»؛ و به یاد آور زمانی را که پروردگار تو به ملائکه گفت من می‌خواهم در زمین خلیفه‌ای قرار دهم (سوره بقره، آیه ۳۰).

به همین دلیل است که اسلام برنامه‌ای جامع برای زندگی انسان ارائه می‌دهد تا تمامی شئون زندگی او با برنامه‌ای منظم و یکپارچه مدیریت شود. این در حالی است که سایر مکاتب موجود در دنیا نگاهی ناقص به عرصه‌های مختلف زندگی انسان دارند.

نگرش‌های ناقص

برای مثال، مکاتب مادی‌گرایانه - که امروزه بر غالب دنیا حاکم هستند - تمام تلاششان را معطوف به این دنیا کرده‌اند. این مکاتب، هدف زندگی انسان را محدود به همین دنیا دانسته و به دست آوردن ثروت و قدرت بیشتر را مهم‌ترین هدف زندگی انسان می‌دانند؛ اما نتیجه این نگرش ناقص چیزی جز نادیده گرفته شدن بسیاری از مکارم اخلاقی و کرامت‌های انسانی نیست.

شاهد این حرف جنایات فراوانی است که همه‌روزه در سراسر دنیا مشاهده می‌کنیم. از سوی دیگر، این نگرش ناقص، حتی مانع آبادانی این دنیا هم شده است. برای مثال، به میزان تخریب محیط زیست توسط انسان‌ها در دهه‌های گذشته توجه کنید! محدود شدن هدف زندگی انسان به این دنیا موجب شده است که انسان برای رسیدن به ثروت دست به هر اقدامی بزند؛ حتی اگر این اقدامات موجب از بین رفتن سرمایه‌های طبیعی این دنیا شود.

از سوی دیگر، نگاه ناقص دیگری به زندگی وجود دارد که انسان را از هرگونه تلاش برای آبادانی این دنیا باز می‌دارد و ادعا می‌کند که انسان فقط باید به دنبال ثواب در آخرت باشد. این نگاه حداقلی به زندگی، موجب ایجاد تنبلی، رکود و بی‌مسئولیتی در زندگی انسان‌ها می‌شود.

دین حداقلی نداریم

اما اسلام با هر دو نگاه مطرح شده مخالف است و با برنامه‌ای جامع و منظم، هم به دنبال آبادانی دنیا و هم به دنبال رساندن انسان به عالی‌ترین مقام در جهان آخرت است؛ ولی باید توجه داشت که این برنامه جامع را نباید به صورت گزینشی اجرا کرد. اجرای گزینشی دستورات اسلام همان «دین حداقلی» است که آقا در بیاناتشان درباره آن صحبت می‌کنند: «دین حداقلی و اکتفای به حداقل‌ها، از نظر اسلام قابل قبول نیست؛ ما در معارف خودمان چیزی به عنوان دین حداقلی نداریم.»

در نتیجه، اسلام دینی است که برای انسان اهداف حداکثری را در نظر گرفته و برای رسیدن به آنها برنامه‌ای جامع و منظم ارائه داده است. قطعاً رسیدن به آن اهداف در پرتو اجرای کامل و حداکثری دستورات اسلام ممکن خواهد بود.

